

**2020 METŲ LIETUVOS MOKINIŲ EKONOMIKOS IR VERSLO OLIMPIADOS
REGIONINIO ETAPO TAISYKLĖS**

1. Mokinių darbus tikrina vertinimo komisija.
2. Užduotys sudarytos iš uždavinių (I užduotis) bei ekonomikos ir verslo žinių testo (II užduotis).
Uždaviniams skiriama 1,5 val. Uždavinių sprendimo lapai surenkami ir skelbiama 30 min. pertrauka (*nesant būtinybei, pertraukos galima nedaryti arba ją sutrumpinti*). **Po pertraukos pateikiama II užduotis**, kurios sprendimo trukmė – **0,5 val.**
3. Kiekvienas mokinys užduotis atlieka individualiai raštu. Viršutinėje lapo dalyje mokiniai užrašo savo registracijos numerį (kodą).
Uždaviniai (I užduotis) sprendžiami su sąlygomis pateiktuose lapuose. Būtina pateikti uždavinių sprendimus.
Atliekant II užduotį (sprendžiant testą), reikia apibraukti vieno teisingo atsakymo raidę ir įrašyti teisingo atsakymo raidę į testo pabaigoje esančią lentelę. **Suklydus, neteisingai pažymėti atsakymai užbraukiami kryželiu, greta parašoma „neteisinga“ ir pasirašoma (taisymai nepageidautini). Jei mokinys nepilnai užpildo atsakymų lentelę, bet visi atsakymai yra pažymėti teste, balų skaičius mažinamas 0,5 balo.**
4. Atlikę užduotis arba pasibaigus sprendimui skirtam laikui, mokiniai grąžina darbus komisijai.
5. Sprendimo metu mokiniai tarpusavyje nebendrauja ir netrukdo kitiems. Pastebėjus tokį atvejį, darbas iš mokinio paimamas.
6. Sprendimo metu mokiniai jokia literatūra ir kitais informacijos šaltiniais nesinaudoja. Mobilūs telefonai olimpiados metu privalo būti išjungti.
7. Leidžiama naudotis skaičiavimo mašinėlėmis.
8. Sprendimo metu mokiniai, esant būtinumui, gali trumpam išeiti iš auditorijos tik po vieną, palikdami darbą komisijai.

**2020 m. METŲ LIETUVOS MOKINIŲ EKONOMIKOS IR VERSLO
OLIMPIADOS REGIONINIO ETAPO VERTINIMO SISTEMA**

I užduotis. 4 uždaviniai po 5 balus ir 5 uždaviniai po 10 balų. **Iš viso 70 balų.**

II užduotis. Ekonomikos ir verslo žinių testas, sudarytas iš 30 uždarų klausimų, vertinamas po 1 balą už kiekvieną teisingą atsakymą. **Iš viso 30 balų.**

Didžiausias balų skaičius yra 100 balų.

2020 m. Ekonomikos ir verslo olimpiada

Regioninis etapas. I variantas

II užduotis. Ekonomikos ir verslo žinių testas

(Iš viso 30 balų)

Apibraukite vieną teisingą atsakymą ir įrašykite teisingą atsakymą į testo pabaigoje esančią lentelę

(kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 balu)

REGISTRACIJOS NR. (kodas) _____

- 1) **Jei paklausa ir pasiūla abi kartu pasislenka į dešinę, kaip turėtų pasikeisti pusiausvyros kaina ir kiekis?**
 - a) Abu padidėti;
 - b) Abu sumažėti;
 - c) Kaina padidės, o kiekio pasikeitimas nėra aiškus;
 - d) Kiekis padidės, o kainos pasikeitimas nėra aiškus.

- 2) **Tarkime, buvo įrodyta, kad spanguolių sultys stiprina imunitetą ir padeda apsisaugoti nuo peršalimo. Kokį poveikį šis atradimas turės parduodamų spanguolių sulčių kainai ir kiekiui, jeigu niekas daugiau nepasikeičia?**
 - a) Kaina ir kiekis padidės;
 - b) Kaina ir kiekis sumažės;
 - c) Kaina padidės, o kiekis sumažės;
 - d) Kaina sumažės, o kiekis padidės.

- 3) **Tarkime, kad visame pasaulyje geležies kasyklose esanti rūda artėja prie pabaigos, o nauji geležies ištekliai neatrasti. Rinkos ekonomikoje geležies naudotojai (tokie kaip automobilių gamintojai):**
 - a) Ir toliau pirks tokius pačius geležies kiekius;
 - b) Nustebės, kai staiga pasaulyje baigsis geležies ištekliai;
 - c) Ilgame laikotarpyje padidins perkamos geležies kiekius;
 - d) Sumažins perkamą geležies kiekį dėl didėjančios jos kainos.

- 4) **Švyturys laikomas tipiniu viešosios gėrybės pavyzdžiu, nes:**
 - a) Švyturio savininkai gali lengvai identifikuoti švyturio naudos gavėjus;
 - b) Aplinkui retai kada būna kitas švyturys, todėl nėra konkurencijos;
 - c) Artimiausio uosto valdytojai negali išvengti mokėjimų švyturio savininkams;
 - d) Visi pro šalį praplaukiantys laivai gauna naudos iš švyturio, nors už tai nemoka mokesčio.

5) Dieninių studijų studentas, kuris neturi darbo ir jo nieiško, darbo rinkoje laikomas:

- a) Užimtuuju;
- b) Bedarbiu;
- c) Neaktyviu darbo rinkoje;
- d) Ribiniu bedarbiu.

6) Kuris iš pateiktų atvejų NĖRA pinigų politikos pavyzdys:

- a) Vyriausybės obligacijų pirkimas naudojant atviros rinkos operacijas;
- b) Privalomų rezervų pakeitimas;
- c) Diskonto normos pakeitimas;
- d) Uždirbamų pajamų mokesčių kredito padidinimas.

7) Privačios nuosavybės teisės:

- a) Padidina tikimybę, kad ekonomika vystysis greičiau;
- b) Leidžia žmonėms spręsti, ką daryti su už darbą gautomis pajamomis;
- c) Leidžia įmonių vadovams nuspręsti, ką daryti su įmonės gaunamu pelnu;
- d) Visi atsakymai teisingi.

8) Šalies ekonomika augs sparčiau, jeigu:

- a) Padidėja investicijos į žmogiškąjį kapitalą;
- b) Santaupos sumažėja;
- c) Vyriausybė padidina mokesčius santaupoms;
- d) Visi variantai teisingi.

9) Kuris iš sektorių yra artimiausias tobulai konkurencijai Lietuvoje:

- a) Mažmeninė prekyba;
- b) Elektros tiekimas;
- c) Plaukų kirpimo paslaugos;
- d) Mobilaus ryšio paslaugos.

10) Tarkime, kad bendrosios vartojimo išlaidos yra 1 000 000 eurų, bendrosios investicijos yra 200 000 eurų, valdžios išlaidos 300 000 eurų, eksporto vertė 100 000 eurų, o importo vertė 200 000 eurų. Koks yra šios šalies bendrasis vidaus produktas (BVP)?

- a) 1 800 000 eurų;
- b) 1 500 000 eurų;
- c) 1 400 000 eurų;
- d) 1 700 000 eurų.

11) Neigiamas grynasis eksportas reiškia, kad:

- a) Šalis parduoda daugiau prekių užsienyje, nei pati nusiperka iš kitų šalių;
- b) Šalis nusiperka iš užsienio daugiau prekių, nei pati parduoda kitoms šalims;
- c) Šalies ekonomika yra uždara;
- d) Šalyje galiojantys importo mokesčiai yra per maži.

12) Remiantis žemiau pateikta informacija, koks yra nedarbo lygis (suapvalinus iki dešimtųjų procento):

Užimtųjų skaičius	10 000
Bedarbių skaičius	500
Neaktyvių darbo rinkoje skaičius	3 000

- a) 5 proc.;
- b) 4,8 proc.;
- c) 3,7 proc.;
- d) Nė vienas variantas neteisingas.

13) Kuris iš žemiau pateiktų nėra įtraukiamas į šalies bendrąjį vidaus produktą (BVP)?

- a) Parduotų galutinių prekių vertė;
- b) Parduotų galutinių paslaugų vertė;
- c) Investicijų vertė;
- d) Namų ūkių gamybos sau vertė.

14) Bendrieji įmonės kaštai yra 10 957 eurų, kai ji gamina 50 vnt. produkcijos. Suapvalinus iki euro, kokie yra įmonės vidutiniai kaštai, gaminant nurodytą produkcijos kiekį?

- a) 413 eurų;
- b) 250 eurų;
- c) 219 eurų;
- d) 187 eurų.

15) Rinkos ekonomikos sistemoje ribotų išteklių naudojimas:

- a) Visų pirma priklauso nuo vartotojų paklausos;
- b) Nesikeičia priklausomai nuo preferencijų pasikeitimų;
- c) Yra nustatytas tam tikrų valstybinių institucijų;
- d) Priklauso vien tik nuo turtingų kapitalistų norų.

16) Tarkime, kad prekės paklausos elastingumas kainai yra begalinis. Tai reiškia, kad:

- a) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai padidės;
- b) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai nepasikeis;
- c) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai nukris iki 0;
- d) Padidinus kainą 1 proc., pelnas padidės.

17) Remiantis _____, kuo aukštesnė kaina, tuo didesnis pagaminamas kiekis:

- a) Pakeitimo dėsnio;
- b) Paklausos dėsnio;
- c) Pasiūlos dėsnio;
- d) Papildymo dėsnio.

18) Daiktų iš kitų šalių įvežimas į tavo šalį vadinamas:

- a) Barteriu;
- b) Vidaus prekyba;
- c) Importu;
- d) Eksportu.

19) Terminas „pinigų vertė laike“ yra susijęs su:

- a) Pinigų srautai, kurie įvyksta anksčiau yra labiau vertingi, nei pinigų srautai, kurie įvyksta vėliau;
- b) Pinigų srautai, kurie įvyksta anksčiau yra mažiau vertingi, nei pinigų srautai, kurie įvyksta vėliau;
- c) Pinigų vertė ateityje visada didesnė už dabartinę jų vertę;
- d) Kuo ilgiau investuojami pinigai, tuo didesnę vertę ateityje jie turės.

20) Kuriuo atveju prekės ar paslaugos kaina turėtų kilti?

- a) Javų derlius šią vasarą buvo neįtikėtinai didelis;
- b) Aktyvistai už gyvūnų teises ima protestuoti prieš kailinių parduotuvę;
- c) Vabzdžiai sunaikina didelę dalį medvilnės derliaus;
- d) Socialiniuose tinkluose paplinta informacija apie labai prastą aptarnavimą viename iš viešbučių.

21) Sisteminis duomenų apie tam tikrą situaciją rinkoje rinkimas, įrašymas ir analizavimas vadinamas:

- a) Preke;
- b) Rinkos tyrimu;
- c) Impulsiniu elementu;
- d) Rinkos planavimu.

22) Pinigai, reikalingi verslui vykdyti, vadinami:

- a) Žmogiškieji ištekliai;
- b) Kapitalo prekės;
- c) Žaliavos;
- d) Finansinis kapitalas.

23) Kai pagrindinis automobilių gamintojas sumažina savo prekių kainas, tikėtina, kad kiti automobilių gamintojai:

- a) Padidins savo prekių kainas;
- b) Išlaikys kainas tokias pačias;
- c) Paliks šį verslą;
- d) Sumažins savo prekių kainas.

24) Jonas turi verslą, kuriam nelabai gerai sekasi. Jonui neramu, nes įmonė turi virš 200 000 eurų skolos, ir jis žino, kad įmonei pasitraukus iš verslo jis turės padengti tą skolą iš asmeninių kišenių. Kokia yra Jono verslo forma?

- a) Akcinė bendrovė;
- b) Individuali veikla;
- c) Mažoji bendrija;
- d) Uždara akcinė bendrovė.

25) Kurioje iš rinkos formų nėra konkurencijos:

- a) Tobula konkurencija;
- b) Oligopolija;
- c) Monopolija;
- d) Monopolinė konkurencija.

26) Kuri iš priežasčių yra labiausia tikėtina, dėl kurio verslininkai pradeda naują verslą:

- a) Užsidirbti pelno;
- b) Rizikuoti dėl finansinės nesėkmės;
- c) Sukurti naują socialinę naudą;
- d) Atrasti naujus produktus.

27) Procesas, apimantis būsimų pajamų ir išlaidų projektavimą, organizavimą, stebėjimą ir kontrolę, vadinamas:

- a) Biudžetavimu;
- b) Investavimu;
- c) Asmeniniais finansais;
- d) Pinigų valdymu.

28) Finansinė ataskaita, kurioje pateikiamos pajamos ir išlaidos per tam tikrą laikotarpį, pvz.: metus ar mėnesį, vadinama:

- a) Balansu;
- b) Pelno (nuostolių) ataskaita;
- c) Pinigų srautų ataskaita;
- d) Nė vienas variantas neteisingas.

29) Kuris iš žemiau išvardintų yra įtraukiama į įmonės trumpalaikį turtą:

- a) Mokėtinios sumos;
- b) Atsargos;
- c) Gautinos sumos;
- d) b ir c.

30) Kuris iš žemiau išvardintų NĖRA tipinis verslininko bruožas:

- a) Kūrybiškumas
- b) Iniciatyvumas
- c) Neiškirtinumas
- d) Nepriklausomybė.

Testo atsakymų lentelė. I variantas

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.

2020 m. Ekonomikos ir verslo olimpiada

Regioninis etapas. II variantas

II užduotis. Ekonomikos ir verslo žinių testas

(Iš viso 30 balų)

Apibraukite vieną teisingą atsakymą ir įrašykite teisingą atsakymą į testo pabaigoje esančią lentelę

(kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 balu)

REGISTRACIJOS NR. (kodas) _____

1) Privačios nuosavybės teisės:

- a) Padidina tikimybę, kad ekonomika vystysis greičiau;
- b) Leidžia žmonėms spręsti, ką daryti su už darbą gautomis pajamomis;
- c) Leidžia įmonių vadovams nuspręsti, ką daryti su įmonės gaunamu pelnu;
- d) Visi atsakymai teisingi.

2) Rinkos ekonomikos sistemoje ribotų išteklių naudojimas:

- a) Visų pirma priklauso nuo vartotojų paklausos;
- b) Nesikeičia priklausomai nuo preferencijų pasikeitimų;
- c) Yra nustatytas tam tikrų valstybinių institucijų;
- d) Priklauso vien tik nuo turtingų kapitalistų norų.

3) Kai pagrindinis automobilių gamintojas sumažina savo prekių kainas, tikėtina, kad kiti automobilių gamintojai:

- a) Padidins savo prekių kainas;
- b) Išlaikys kainas tokias pačias;
- c) Paliks šį verslą;
- d) Sumažins savo prekių kainas.

4) Kuris iš žemiau išvardintų NĖRA tipinis verslininko bruožas:

- a) Kūrybiškumas
- b) Iniciatyvumas
- c) Neiškirtinumas
- d) Nepriklausomybė.

5) Kuris iš pateiktų atvejų NĖRA pinigų politikos pavyzdys:

- a) Vyriausybės obligacijų pirkimas naudojant atviros rinkos operacijas;
- b) Privalomų rezervų pakeitimas;
- c) Diskonto normos pakeitimas;
- d) Uždirbamų pajamų mokesčių kredito padidinimas.

6) Jei paklausa ir pasiūla abi kartu pasislenka į dešinę, kaip turėtų pasikeisti pusiausvyros kaina ir kiekis?

- a) Abu padidėti;
- b) Abu sumažėti;
- c) Kaina padidės, o kiekio pasikeitimas nėra aiškus;
- d) Kiekis padidės, o kainos pasikeitimas nėra aiškus.

7) Finansinė ataskaita, kurioje pateikiamos pajamos ir išlaidos per tam tikrą laikotarpį, pvz.: metus ar mėnesį, vadinama:

- a) Balansu;
- b) Pelno (nuostolių) ataskaita;
- c) Pinigų srautų ataskaita;
- d) Nė vienas variantas neteisingas.

8) Remiantis žemiau pateikta informacija, koks yra nedarbo lygis (suapvalinus iki dešimtųjų procento):

Užimtųjų skaičius	10 000
Bedarbių skaičius	500
Neaktyvių darbo rinkoje skaičius	3 000

- a) 5 proc.;
- b) 4,8 proc.;
- c) 3,7 proc.;
- d) Nė vienas variantas neteisingas.

9) Tarkime, buvo įrodyta, kad spanguolių sultys stiprina imunitetą ir padeda apsisaugoti nuo peršalimo. Kokį poveikį šis atradimas turės parduodamų spanguolių sulčių kainai ir kiekiui, jeigu niekas daugiau nepasikeičia?

- a) Kaina ir kiekis padidės;
- b) Kaina ir kiekis sumažės;
- c) Kaina padidės, o kiekis sumažės;
- d) Kaina sumažės, o kiekis padidės.

10) Kurioje iš rinkos formų nėra konkurencijos:

- a) Tobula konkurencija;
- b) Oligopolija;
- c) Monopolija;
- d) Monopolinė konkurencija.

11) Bendrieji įmonės kaštai yra 10 957 eurų, kai ji gamina 50 vnt. produkcijos. Suapvalinus iki euro, kokie yra įmonės vidutiniai kaštai, gaminant nurodytą produkcijos kiekį?

- a) 413 eurų;
- b) 250 eurų;
- c) 219 eurų;
- d) 187 eurų.

12) Dieninių studijų studentas, kuris neturi darbo ir jo nieško, darbo rinkoje laikomas:

- a) Užimtuuju;
- b) Bedarbiu;
- c) Neaktyviu darbo rinkoje;
- d) Ribiniu bedarbiu.

13) Tarkime, kad visame pasaulyje geležies kasyklose esanti rūda artėja prie pabaigos, o nauji geležies išteklių neatrasti. Rinkos ekonomikoje geležies naudotojai (tokie kaip automobilių gamintojai):

- a) Ir toliau pirks tokius pačius geležies kiekius;
- b) Nustebės, kai staiga pasaulyje baigsis geležies išteklių;
- c) Ilgame laikotarpyje padidins perkamos geležies kiekius;
- d) Sumažins perkamą geležies kiekį dėl didėjančios jos kainos.

14) Švyturys laikomas tipiniu viešosios gėrybės pavyzdžiu, nes:

- a) Švyturio savininkai gali lengvai identifikuoti švyturio naudos gavėjus;
- b) Aplinkui retai kada būna kitas švyturys, todėl nėra konkurencijos;
- c) Artimiausio uosto valdytojai negali išvengti mokėjimų švyturio savininkams;
- d) Visi pro šalį praplaukiantys laivai gauna naudos iš švyturio, nors už tai nemoka mokesčio.

15) Kuris iš žemiau išvardintų yra įtraukiama į įmonės trumpalaikį turtą:

- a) Mokėtinos sumos;
- b) Atsargos;
- c) Gautinos sumos;
- d) b ir c.

16) Daiktų iš kitų šalių įvežimas į tavo šalį vadinamas:

- a) Barteriu;
- b) Vidaus prekyba;
- c) Importu;
- d) Eksportu.

17) Šalies ekonomika augs sparčiau, jeigu:

- a) Padidėja investicijos į žmogiškąjį kapitalą;
- b) Santaupos sumažėja;
- c) Vyriausybė padidina mokesčius santaupoms;
- d) Visi variantai teisingi.

18) Terminas „pinigų vertė laike“ yra susijęs su:

- a) Pinigų srautai, kurie įvyksta anksčiau yra labiau vertingi, nei pinigų srautai, kurie įvyksta vėliau;
- b) Pinigų srautai, kurie įvyksta anksčiau yra mažiau vertingi, nei pinigų srautai, kurie įvyksta vėliau;
- c) Pinigų vertė ateityje visada didesnė už dabartinę jų vertę;
- d) Kuo ilgiau investuojami pinigai, tuo didesnė vertė ateityje jie turės.

19) Kuri iš priežasčių yra labiausia tikėtina, dėl kurio verslininkai pradeda naują verslą:

- a) Užsidirbti pelno;
- b) Rizikuoti dėl finansinės nesėkmės;
- c) Sukurti naują socialinę naudą;
- d) Atrasti naujus produktus.

20) Tarkime, kad prekės paklausos elastingumas kainai yra begalinis. Tai reiškia, kad:

- a) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai padidės;
- b) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai nepasikeis;
- c) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai nukris iki 0;
- d) Padidinus kainą 1 proc., pelnas padidės.

21) Kuris iš sektorių yra artimiausias tobulai konkurencijai Lietuvoje:

- a) Mažmeninė prekyba;
- b) Elektros tiekimas;
- c) Plaukų kirpimo paslaugos;
- d) Mobilaus ryšio paslaugos.

22) Sisteminis duomenų apie tam tikrą situaciją rinkoje rinkimas, įrašymas ir analizavimas vadinamas:

- a) Preke;
- b) Rinkos tyrimu;
- c) Impulsiniu elementu;
- d) Rinkos planavimu.

23) Tarkime, kad bendrosios vartojimo išlaidos yra 1 000 000 eurų, bendrosios investicijos yra 200 000 eurų, valdžios išlaidos 300 000 eurų, eksporto vertė 100 000 eurų, o importo vertė 200 000 eurų. Koks yra šios šalies bendrasis vidaus produktas (BVP)?

- a) 1 800 000 eurų;
- b) 1 500 000 eurų;
- c) 1 400 000 eurų;
- d) 1 700 000 eurų.

24) Procesas, apimantis būsimų pajamų ir išlaidų projektavimą, organizavimą, stebėjimą ir kontrolę, vadinamas:

- a) Biudžetavimu;
- b) Investavimu;
- c) Asmeniniais finansais;
- d) Pinigų valdymu.

25) Neigiamas grynasis eksportas reiškia, kad:

- a) Šalis parduoda daugiau prekių užsienyje, nei pati nusiperka iš kitų šalių;
- b) Šalis nusiperka iš užsienio daugiau prekių, nei pati parduoda kitoms šalims;
- c) Šalies ekonomika yra uždara;
- d) Šalyje galiojantys importo mokesčiai yra per maži.

26) Kuris iš žemiau pateiktų nėra įtraukiamas į šalies bendrąjį vidaus produktą (BVP)?

- a) Parduotų galutinių prekių vertė;
- b) Parduotų galutinių paslaugų vertė;
- c) Investicijų vertė;
- d) Namų ūkių gamybos sau vertė.

27) Remiantis _____, kuo aukštesnė kaina, tuo didesnis pagaminamas kiekis:

- a) Pakeitimo dėsnio;
- b) Paklausos dėsnio;
- c) Pasiūlos dėsnio;
- d) Papildymo dėsnio.

28) Kuriuo atveju prekės ar paslaugos kaina turėtų kilti?

- a) Javų derlius šią vasarą buvo neįtikėtinai didelis;
- b) Aktyvistai už gyvūnų teises ima protestuoti prieš kailinių parduotuve;
- c) Vabzdžiai sunaikina didelę dalį medvilnės derliaus;
- d) Socialiniuose tinkluose paplinta informacija apie labai prastą aptarnavimą viename iš viešbučių.

29) Pinigai, reikalingi verslui vykdyti, vadinami:

- a) Žmogiškieji ištekliai;
- b) Kapitalo prekės;
- c) Žaliavos;
- d) Finansinis kapitalas.

30) Jonas turi verslą, kuriam nelabai gerai sekasi. Jonui neramu, nes įmonė turi virš 200 000 eurų skolos, ir jis žino, kad įmonei pasitraukus iš verslo jis turės padengti tą skolą iš asmeninių kišenių. Kokia yra Jono verslo forma?

- a) Akcinė bendrovė;
- b) Individuali veikla;
- c) Mažoji bendrija;
- d) Uždara akcinė bendrovė.

Testo atsakymų lentelė. II variantas

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.

2020 m. Ekonomikos ir verslo olimpiada

Regioninis etapas. I variantas

II užduotis. Ekonomikos ir verslo žinių testas

(Iš viso 30 balų)

Apibraukite vieną teisingą atsakymą ir įrašykite teisingą atsakymą į testo pabaigoje esančią lentelę

(kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 balu)

REGISTRACIJOS NR. (kodas) _____

- 1) **Jei paklausa ir pasiūla abi kartu pasislenka į dešinę, kaip turėtų pasikeisti pusiausvyros kaina ir kiekis?**
 - a) Abu padidėti;
 - b) Abu sumažėti;
 - c) Kaina padidės, o kiekio pasikeitimas nėra aiškus;
 - d) **Kiekis padidės, o kainos pasikeitimas nėra aiškus.**

- 2) **Tarkime, buvo įrodyta, kad spanguolių sultys stiprina imunitetą ir padeda apsisaugoti nuo peršalimo. Kokį poveikį šis atradimas turės parduodamų spanguolių sulčių kainai ir kiekiui, jeigu niekas daugiau nepasikeičia?**
 - a) **Kaina ir kiekis padidės;**
 - b) Kaina ir kiekis sumažės;
 - c) Kaina padidės, o kiekis sumažės;
 - d) Kaina sumažės, o kiekis padidės.

- 3) **Tarkime, kad visame pasaulyje geležies kasyklose esanti rūda artėja prie pabaigos, o nauji geležies ištekliai neatrasti. Rinkos ekonomikoje geležies naudotojai (tokie kaip automobilių gamintojai):**
 - a) Ir toliau pirks tokius pačius geležies kiekius;
 - b) Nustebės, kai staiga pasaulyje baigsis geležies ištekliai;
 - c) Ilgame laikotarpyje padidins perkamos geležies kiekius;
 - d) **Sumažins perkamą geležies kiekį dėl didėjančios jos kainos.**

- 4) **Švyturys laikomas tipiniu viešosios gėrybės pavyzdžiu, nes:**
 - a) Švyturio savininkai gali lengvai identifikuoti švyturio naudos gavėjus;
 - b) Aplinkui retai kada būna kitas švyturys, todėl nėra konkurencijos;
 - c) Artimiausio uosto valdytojai negali išvengti mokėjimų švyturio savininkams;
 - d) **Visi pro šalį praplaukiantys laivai gauna naudos iš švyturio, nors už tai nemoka mokesčio.**

5) Dieninių studijų studentas, kuris neturi darbo ir jo nieiško, darbo rinkoje laikomas:

- a) Užimtuoju;
- b) Bedarbiu;
- c) **Neaktyviu darbo rinkoje;**
- d) Ribiniu bedarbiu.

6) Kuris iš pateiktų atvejų NĖRA pinigų politikos pavyzdys:

- a) Vyriausybės obligacijų pirkimas naudojant atviros rinkos operacijas;
- b) Privalomų rezervų pakeitimas;
- c) Diskonto normos pakeitimas;
- d) **Uždirbamų pajamų mokesčių kredito padidinimas.**

7) Privačios nuosavybės teisės:

- a) Padidina tikimybę, kad ekonomika vystysis greičiau;
- b) Leidžia žmonėms spręsti, ką daryti su už darbą gautomis pajamomis;
- c) Leidžia įmonių vadovams nuspręsti, ką daryti su įmonės gaunamu pelnu;
- d) **Visi atsakymai teisingi.**

8) Šalies ekonomika augs sparčiau, jeigu:

- a) **Padidėja investicijos į žmogiškąjį kapitalą;**
- b) Santaupos sumažėja;
- c) Vyriausybė padidina mokesčius santaupoms;
- d) Visi variantai teisingi.

9) Kuris iš sektorių yra artimiausias tobulai konkurencijai Lietuvoje:

- a) Mažmeninė prekyba;
- b) Elektros tiekimas;
- c) **Plaukų kirpimo paslaugos;**
- d) Mobilus ryšio paslaugos.

10) Tarkime, kad bendrosios vartojimo išlaidos yra 1 000 000 eurų, bendrosios investicijos yra 200 000 eurų, valdžios išlaidos 300 000 eurų, eksporto vertė 100 000 eurų, o importo vertė 200 000 eurų. Koks yra šios šalies bendrasis vidaus produktas (BVP)?

- a) 1 800 000 eurų;
- b) 1 500 000 eurų;
- c) **1 400 000 eurų;**
- d) 1 700 000 eurų.

11) Neigiamas grynasis eksportas reiškia, kad:

- a) Šalis parduoda daugiau prekių užsienyje, nei pati nusiperka iš kitų šalių;
- b) Šalis nusiperka iš užsienio daugiau prekių, nei pati parduoda kitoms šalims;**
- c) Šalies ekonomika yra uždara;
- d) Šalyje galiojantys importo mokesčiai yra per maži.

12) Remiantis žemiau pateikta informacija, koks yra nedarbo lygis (suapvalinus iki dešimtųjų procento):

Užimtųjų skaičius	10 000
Bedarbių skaičius	500
Neaktyvių darbo rinkoje skaičius	3 000

- a) **5 proc.;**
- b) 4,8 proc.;
- c) 3,7 proc.;
- d) Nė vienas variantas neteisingas.

13) Kuris iš žemiau pateiktų nėra įtraukiamas į šalies bendrąjį vidaus produktą (BVP)?

- a) Parduotų galutinių prekių vertė;
- b) Parduotų galutinių paslaugų vertė;
- c) Investicijų vertė;
- d) Namų ūkių gamybos sau vertė.**

14) Bendrieji įmonės kaštai yra 10 957 eurų, kai ji gamina 50 vnt. produkcijos. Suapvalinus iki euro, kokie yra įmonės vidutiniai kaštai, gaminant nurodytą produkcijos kiekį?

- a) 413 eurų;
- b) 250 eurų;
- c) 219 eurų;**
- d) 187 eurų.

15) Rinkos ekonomikos sistemoje ribotų išteklių naudojimas:

- a) Visų pirma priklauso nuo vartotojų paklausos;**
- b) Nesikeičia priklausomai nuo preferencijų pasikeitimų;
- c) Yra nustatytas tam tikrų valstybinių institucijų;
- d) Priklauso vien tik nuo turtingų kapitalistų norų.

16) Tarkime, kad prekės paklausos elastingumas kainai yra begalinis. Tai reiškia, kad:

- a) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai padidės;
- b) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai nepasikeis;
- c) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai nukris iki 0;**
- d) Padidinus kainą 1 proc., pelnas padidės.

17) Remiantis _____, kuo aukštesnė kaina, tuo didesnis pagaminamas kiekis:

- a) Pakeitimo dėsnio;
- b) Paklausos dėsnio;
- c) **Pasiūlos dėsnio;**
- d) Papildymo dėsnio.

18) Daiktų iš kitų šalių įvežimas į tavo šalį vadinamas:

- a) Barteriu;
- b) Vidaus prekyba;
- c) **Importu;**
- d) Eksportu.

19) Terminas „pinigų vertė laike“ yra susijęs su:

- a) **Pinigų srautai, kurie įvyksta anksčiau yra labiau vertingi, nei pinigų srautai, kurie įvyksta vėliau;**
- b) Pinigų srautai, kurie įvyksta anksčiau yra mažiau vertingi, nei pinigų srautai, kurie įvyksta vėliau;
- c) Pinigų vertė ateityje visada didesnė už dabartinę jų vertę;
- d) Kuo ilgiau investuojami pinigai, tuo didesnę vertę ateityje jie turės.

20) Kuriuo atveju prekės ar paslaugos kaina turėtų kilti?

- a) Javų derlius šią vasarą buvo neįtikėtinai didelis;
- b) Aktyvistai už gyvūnų teises ima protestuoti prieš kailinių parduotuvę;
- c) **Vabzdžiai sunaikina didelę dalį medvilnės derliaus;**
- d) Socialiniuose tinkluose paplinta informacija apie labai prastą aptarnavimą viename iš viešbučių.

21) Sisteminis duomenų apie tam tikrą situaciją rinkoje rinkimas, įrašymas ir analizavimas vadinamas:

- a) Preke;
- b) **Rinkos tyrimu;**
- c) Impulsiniu elementu;
- d) Rinkos planavimu.

22) Pinigai, reikalingi verslui vykdyti, vadinami:

- a) Žmogiškieji ištekliai;
- b) Kapitalo prekės;
- c) Žaliavos;
- d) **Finansinis kapitalas.**

23) Kai pagrindinis automobilių gamintojas sumažina savo prekių kainas, tikėtina, kad kiti automobilių gamintojai:

- a) Padidins savo prekių kainas;
- b) Išlaikys kainas tokias pačias;
- c) Paliks šį verslą;
- d) **Sumažins savo prekių kainas.**

24) Jonas turi verslą, kuriam nelabai gerai sekasi. Jonui neramu, nes įmonė turi virš 200 000 eurų skolos, ir jis žino, kad įmonei pasitraukus iš verslo jis turės padengti tą skolą iš asmeninių kišenių. Kokia yra Jono verslo forma?

- a) Akcinė bendrovė;
- b) **Individuali veikla;**
- c) Mažoji bendrija;
- d) Uždara akcinė bendrovė.

25) Kurioje iš rinkos formų nėra konkurencijos:

- a) Tobula konkurencija;
- b) Oligopolija;
- c) **Monopolija;**
- d) Monopolinė konkurencija.

26) Kuri iš priežasčių yra labiausia tikėtina, dėl kurio verslininkai pradeda naują verslą:

- a) **Užsidirbti pelno;**
- b) Rizikuoti dėl finansinės nesėkmės;
- c) Sukurti naują socialinę naudą;
- d) Atrasti naujus produktus.

27) Procesas, apimantis būsimų pajamų ir išlaidų projektavimą, organizavimą, stebėjimą ir kontrolę, vadinamas:

- a) **Biudžetavimu;**
- b) Investavimu;
- c) Asmeniniais finansais;
- d) Pinigų valdymu.

28) Finansinė ataskaita, kurioje pateikiamos pajamos ir išlaidos per tam tikrą laikotarpį, pvz.: metus ar mėnesį, vadinama:

- a) Balansu;
- b) **Pelno (nuostolių) ataskaita;**
- c) Pinigų srautų ataskaita;
- d) Nė vienas variantas neteisingas.

29) Kuris iš žemiau išvardintų yra įtraukiama į įmonės trumpalaikį turtą:

- a) Mokėtinios sumos;
- b) Atsargos;
- c) Gautinos sumos;
- d) **b ir c.**

30) Kuris iš žemiau išvardintų NĖRA tipinis verslininko bruožas:

- a) Kūrybiškumas
- b) Iniciatyvumas
- c) **Neišskirtinumas**
- d) Nepriklausomybė.

Testo atsakymų lentelė. I variantas

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
D	A	D	D	C	D	D	A	C	C
11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
B	A	D	C	A	C	C	C	A	C
21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
B	D	D	B	C	A	A	B	D	C

2020 m. Ekonomikos ir verslo olimpiada

Regioninis etapas. II variantas

II užduotis. Ekonomikos ir verslo žinių testas

(Iš viso 30 balų)

Apibraukite vieną teisingą atsakymą ir įrašykite teisingą atsakymą į testo pabaigoje esančią lentelę

(kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 balu)

REGISTRACIJOS NR. (kodas) _____

1) Privačios nuosavybės teisės:

- a) Padidina tikimybę, kad ekonomika vystysis greičiau;
- b) Leidžia žmonėms spręsti, ką daryti su už darbą gautomis pajamomis;
- c) Leidžia įmonių vadovams nuspręsti, ką daryti su įmonės gaunamu pelnu;
- d) Visi atsakymai teisingi.**

2) Rinkos ekonomikos sistemoje ribotų išteklių naudojimas:

- a) Visų pirma priklauso nuo vartotojų paklausos;**
- b) Nesikeičia priklausomai nuo preferencijų pasikeitimų;
- c) Yra nustatytas tam tikrų valstybinių institucijų;
- d) Priklauso vien tik nuo turtingų kapitalistų norų.

3) Kai pagrindinis automobilių gamintojas sumažina savo prekių kainas, tikėtina, kad kiti automobilių gamintojai:

- a) Padidins savo prekių kainas;
- b) Išlaikys kainas tokias pačias;
- c) Paliks šį verslą;
- d) Sumažins savo prekių kainas.**

4) Kuris iš žemiau išvardintų NĖRA tipinis verslininko bruožas:

- a) Kūrybiškumas
- b) Iniciatyvumas
- c) Neišskirtinumas**
- d) Nepriklausomybė.

5) Kuris iš pateiktų atvejų NĖRA pinigų politikos pavyzdys:

- a) Vyriausybės obligacijų pirkimas naudojant atviros rinkos operacijas;
- b) Privalomų rezervų pakeitimas;
- c) Diskonto normos pakeitimas;
- d) Uždirbamų pajamų mokesčių kredito padidinimas.**

6) Jei paklausa ir pasiūla abi kartu pasislenka į dešinę, kaip turėtų pasikeisti pusiausvyros kaina ir kiekis?

- a) Abu padidėti;
- b) Abu sumažėti;
- c) Kaina padidės, o kiekio pasikeitimas nėra aiškus;
- d) **Kiekis padidės, o kainos pasikeitimas nėra aiškus.**

7) Finansinė ataskaita, kurioje pateikiamos pajamos ir išlaidos per tam tikrą laikotarpį, pvz.: metus ar mėnesį, vadinama:

- a) Balansu;
- b) **Pelno (nuostolių) ataskaita;**
- c) Pinigų srautų ataskaita;
- d) Nė vienas variantas neteisingas.

8) Remiantis žemiau pateikta informacija, koks yra nedarbo lygis (suapvalinus iki dešimtųjų procento):

Užimtųjų skaičius	10 000
Bedarbių skaičius	500
Neaktyvių darbo rinkoje skaičius	3 000

- a) **5 proc.;**
- b) 4,8 proc.;
- c) 3,7 proc.;
- d) Nė vienas variantas neteisingas.

9) Tarkime, buvo įrodyta, kad spanguolių sultys stiprina imunitetą ir padeda apsisaugoti nuo peršalimo. Kokį poveikį šis atradimas turės parduodamų spanguolių sulčių kainai ir kiekiui, jeigu niekas daugiau nepasikeičia?

- a) **Kaina ir kiekis padidės;**
- b) Kaina ir kiekis sumažės;
- c) Kaina padidės, o kiekis sumažės;
- d) Kaina sumažės, o kiekis padidės.

10) Kurioje iš rinkos formų nėra konkurencijos:

- a) Tobula konkurencija;
- b) Oligopolija;
- c) **Monopolija;**
- d) Monopolinė konkurencija.

11) Bendrieji įmonės kaštai yra 10 957 eurų, kai ji gamina 50 vnt. produkcijos. Suapvalinus iki euro, kokie yra įmonės vidutiniai kaštai, gaminant nurodytą produkcijos kiekį?

- a) 413 eurų;
- b) 250 eurų;
- c) **219 eurų;**
- d) 187 eurų.

12) Dieninių studijų studentas, kuris neturi darbo ir jo nieško, darbo rinkoje laikomas:

- a) Užimtuuju;
- b) Bedarbiu;
- c) **Neaktyviu darbo rinkoje;**
- d) Ribiniu bedarbiu.

13) Tarkime, kad visame pasaulyje geležies kasyklose esanti rūda artėja prie pabaigos, o nauji geležies išteklių neatrasti. Rinkos ekonomikoje geležies naudotojai (tokie kaip automobilių gamintojai):

- a) Ir toliau pirks tokius pačius geležies kiekius;
- b) Nustebės, kai staiga pasaulyje baigsis geležies išteklių;
- c) Ilgame laikotarpyje padidins perkamos geležies kiekius;
- d) **Sumažins perkamą geležies kiekį dėl didėjančios jos kainos.**

14) Švyturys laikomas tipiniu viešosios gėrybės pavyzdžiu, nes:

- a) Švyturio savininkai gali lengvai identifikuoti švyturio naudos gavėjus;
- b) Aplinkui retai kada būna kitas švyturys, todėl nėra konkurencijos;
- c) Artimiausio uosto valdytojai negali išvengti mokėjimų švyturio savininkams;
- d) **Visi pro šalį praplaukiantys laivai gauna naudos iš švyturio, nors už tai nemoka mokesčio.**

15) Kuris iš žemiau išvardintų yra įtraukiama į įmonės trumpalaikį turą:

- a) Mokėtinos sumos;
- b) Atsargos;
- c) Gautinos sumos;
- d) **b ir c.**

16) Daiktų iš kitų šalių įvežimas į tavo šalį vadinamas:

- a) Barteriu;
- b) Vidaus prekyba;
- c) **Importu;**
- d) Eksportu.

17) Šalies ekonomika augs sparčiau, jeigu:

- a) **Padidėja investicijos į žmogiškąjį kapitalą;**
- b) Santaupos sumažėja;
- c) Vyriausybė padidina mokesčius santaupoms;
- d) Visi variantai teisingi.

18) Terminas „pinigų vertė laike“ yra susijęs su:

- a) **Pinigų srautai, kurie įvyksta anksčiau yra labiau vertingi, nei pinigų srautai, kurie įvyksta vėliau;**
- b) Pinigų srautai, kurie įvyksta anksčiau yra mažiau vertingi, nei pinigų srautai, kurie įvyksta vėliau;
- c) Pinigų vertė ateityje visada didesnė už dabartinę jų vertę;
- d) Kuo ilgiau investuojami pinigai, tuo didesnė vertė ateityje jie turės.

19) Kuri iš priežasčių yra labiausia tikėtina, dėl kurio verslininkai pradeda naują verslą:

- a) **Užsidirbti pelno;**
- b) Rizikuoti dėl finansinės nesėkmės;
- c) Sukurti naują socialinę naudą;
- d) Atrasti naujus produktus.

20) Tarkime, kad prekės paklausos elastingumas kainai yra begalinis. Tai reiškia, kad:

- a) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai padidės;
- b) Padidinus kainą 1 proc., pardavimai nepasikeis;
- c) **Padidinus kainą 1 proc., pardavimai nukris iki 0;**
- d) Padidinus kainą 1 proc., pelnas padidės.

21) Kuris iš sektorių yra artimiausias tobulai konkurencijai Lietuvoje:

- a) Mažmeninė prekyba;
- b) Elektros tiekimas;
- c) **Plaukų kirpimo paslaugos;**
- d) Mobilaus ryšio paslaugos.

22) Sisteminis duomenų apie tam tikrą situaciją rinkoje rinkimas, įrašymas ir analizavimas vadinamas:

- a) Preke;
- b) **Rinkos tyrimu;**
- c) Impulsiniu elementu;
- d) Rinkos planavimu.

23) Tarkime, kad bendrosios vartojimo išlaidos yra 1 000 000 eurų, bendrosios investicijos yra 200 000 eurų, valdžios išlaidos 300 000 eurų, eksporto vertė 100 000 eurų, o importo vertė 200 000 eurų. Koks yra šios šalies bendrasis vidaus produktas (BVP)?

- a) 1 800 000 eurų;
- b) 1 500 000 eurų;
- c) **1 400 000 eurų;**
- d) 1 700 000 eurų.

24) Procesas, apimantis būsimų pajamų ir išlaidų projektavimą, organizavimą, stebėjimą ir kontrolę, vadinamas:

- a) **Biudžetavimu;**
- b) Investavimu;
- c) Asmeniniais finansais;
- d) Pinigų valdymu.

25) Neigiamas grynasis eksportas reiškia, kad:

- a) Šalis parduoda daugiau prekių užsienyje, nei pati nusiperka iš kitų šalių;
- b) **Šalis nusiperka iš užsienio daugiau prekių, nei pati parduoda kitoms šalims;**
- c) Šalies ekonomika yra uždara;
- d) Šalyje galiojantys importo mokesčiai yra per maži.

26) Kuris iš žemiau pateiktų nėra įtraukiamas į šalies bendrąjį vidaus produktą (BVP)?

- a) Parduotų galutinių prekių vertė;
- b) Parduotų galutinių paslaugų vertė;
- c) Investicijų vertė;
- d) **Namų ūkių gamybos sau vertė.**

27) Remiantis _____, kuo aukštesnė kaina, tuo didesnis pagaminamas kiekis:

- a) Pakeitimo dėsnium;
- b) Paklausos dėsnium;
- c) **Pasiūlos dėsnium;**
- d) Papildymo dėsnium.

28) Kuriuo atveju prekės ar paslaugos kaina turėtų kilti?

- a) Javų derlius šią vasarą buvo neįtikėtinai didelis;
- b) Aktyvistai už gyvūnų teises ima protestuoti prieš kailinių parduotuvę;
- c) **Vabzdžiai sunaikina didelę dalį medvilnės derliaus;**
- d) Socialiniuose tinkluose paplinta informacija apie labai prastą aptarnavimą viename iš viešbučių.

29) Pinigai, reikalingi verslui vykdyti, vadinami:

- a) Žmogiškieji ištekliai;
- b) Kapitalo prekės;
- c) Žaliavos;
- d) Finansinis kapitalas.**

30) Jonas turi verslą, kuriam nelabai gerai sekasi. Jonui neramu, nes įmonė turi virš 200 000 eurų skolos, ir jis žino, kad įmonei pasitraukus iš verslo jis turės padengti tą skolą iš asmeninių kišenių. Kokia yra Jono verslo forma?

- a) Akcinė bendrovė;
- b) Individuali veikla;**
- c) Mažoji bendrija;
- d) Uždara akcinė bendrovė.

Testo atsakymų lentelė. II variantas

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
D	A	D	C	D	D	B	A	A	C
11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
C	C	D	D	D	C	A	A	A	C
21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
C	B	C	A	B	D	C	C	D	B

2020 m. Ekonomikos ir verslo olimpiada

Regioninis etapas. I variantas

I užduotis. Uždaviniai

(Iš viso 70 balų)

(5 uždaviniai po 10 balų, 4 uždaviniai po 5 balus)

Būtina pateikti uždavinių sprendimus.

Registracijos Nr. (kodas) _____

1 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Šalies valdžia svarsto padidinti akcizo mokestį dujoms. Žinoma, kad dujų paklausos elastingumas kainai yra $-0,25$. Dabartinė dujų kaina yra 1 euras už litrą. Norima, kad parduodamų dujų kiekis sumažėtų 10 proc. Kiek turėtų padidėti mokestis (centais už litrą), kad paklausa sumažėtų 10 proc.? (darome prielaidą, kad visas mokestis tiesiogiai padidina kainą).

Irašykite 1 uždavinio atsakymą

Mokestis turėtų padidėti, centais už litrą	
--	--

2 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Fiksuoti įmonės kaštai yra 5 piniginiai vienetai. Remiantis kintamų kaštų informacija, pateikta lentelėje, apskaičiuokite bendrus, vidutinius fiksuotus, vidutinius kintamus, bendrus vidutinius ir ribinius kaštus.

Q	Fiksuoti kaštai	Kintantys kaštai	Bendrieji kaštai	Vidutiniai fiksuoti kaštai	Vidutiniai kintami kaštai	Bendri vidutiniai kaštai	Ribiniai kaštai
0		0					
1		5					
2		9					
3		14					

3 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Tarkime, uždaroje mažoje ekonomikoje naftos platforma tiekia naftos perdirbimo įmonei žaliavą už 10 mln. eurų. Perdirbimo įmonė pagamintą benziną parduoda degalinei už 15 mln. eurų ir šalutinius benzino gamybos produktus – kramtomosios gumos gamintojui už 5 mln. eurų. Degalinė už parduotą benziną gauna 20 mln. eurų, o kramtomosios gumos gamintojai už savo produkciją – 10 mln. eurų. Koks yra šios šalies BVP?

Irašykite 3 uždavinio atsakymą	
Šalies BVP yra, mln. Eur	

4 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Kiekvieną iš teiginių priskirkite Mikroekonomikos arba Makroekonomikos sritims.

<i>Teiginys</i>	<i>Mikro ar makro?</i>
UAB Kontauta gamyba padidėjo 23 proc. paskutinį mėnesį	
Vyriausybė liberalizavo žemės ūkio produkcijos kainas	
Minimalus atlyginimas dar niekada istorijoje nebuvo toks didelis	
Sėkminga marketingo kampanija pritraukė papildomų klientų	
Biudžeto deficitą galima padengti pasiimant tarptautinę paskolą	

5 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Išvardintas išlaidas priskirkite vartojimui, investicijoms arba vyriausybės išlaidoms, kaip jie būtų priskiriami nacionalinėse sąskaitose:

<i>Išlaidų apibūdinimas</i>	<i>Priskyrimas</i>
Ponas Kazlauskas nusipirko naują šeimyninį automobilį	
Ūkininkas įsigijo naują traktorių	
Ponas Tėtis išsinuomavo limuziną savo dukters vestuvėms	
Kepykla įsigijo krovininį automobilį	
Prezidentūra išnuomavo rezidenciją užsienio konsultantui	
Maxima įsigijo daug Žvaigždžių karų knygų, kurios dabar sukrautos sandėliuose tarpe kitų prekių.	

6 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 5 balais)

Lentelėje pateikta 4 GB atminties kortelės kaina JAV doleriais per laikotarpį. Apskaičiuokite kainos indeksą 2006 metus laikydami baziniais metais.

<i>Metai</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>
Kaina	450	200	50	30	20
Kainos indeksas					

7 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Žemiau esančioje lentelėje pateikta dviejų šalių – JAV ir Švedijos – centrinės valdžios išlaidų struktūra procentais.

- Kuri šalis pažymėta A, o kuri B?
- Kuri iš šių dviejų šalių galėtų būti vadinama gerovės valstybe? Kodėl?
- Ką reiškia eilutė Palūkanos?

Biudžeto išlaidų eilutė	A šalis	B šalis
Gynyba	23	6
Švietimas	5	5
Sveikatos apsauga	22	22
Palūkanos	9	5
Teisingumas	2	4
Pensijos	22	6
Transportas	3	6
Nedarbingumo išmokos, vaikų priežiūros išmokos ir pan.	9	16
Kita	5	29
Viso	100	100

Šaltinis: <http://www.sweden.gov.se> , <http://www.usgovernmentspending.com/>

Įrašykite 7 uždavinio atsakymą	
A šalis yra	
B šalis yra	
Gerovės valstybe galime laikyti	
Paiškinimas	
Eilutė „Palūkanos“ reiškia	

8 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Mantas ir Loreta yra pora. Jų šeimoje daugiau narių nėra. Manto atvirkštinė paklausos marškiniams kreivė gali būti užrašoma taip $P = 5 - \frac{1}{2}Q_M$. Loretos atvirkštinė paklausos marškiniams kreivė gali būti užrašoma taip: $P = 10 - 2Q_L$.

- Kokia yra šios šeimos paklausos marškiniams funkcija?
- Kiek ši šeima pirs marškinių, jeigu jų vieneto kaina yra 4 eurai?

Irašykite 8 uždavinio atsakymą	
Šeimos paklausos marškiniams funkcija yra	
Šeima pirs marškinių, vnt.	

9 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Vos baigęs mokyklą tu nusprendei taupyti kelionei aplink pasaulį. Paskaičiavai, kad iš karto tu galėsi atsidėti po 2 000 eurų per metus. Po 3 metų tavo pajamos turėtų padidėti, todėl galėsi atsidėti daugiau – po 5 000 eurų per metus. Taip turėtų tęstis 2 metus, o po to dar 2 metus iki kelionės nebeturėsi pakankamai pajamų taupymui. Manai, kad visą laikotarpį tavo atidedami pinigai turėtų duoti 10 proc. metinių palūkanų grąžą.

Apskaičiuok, kiek pinigų turėsi susitaupęs kelionei aplink pasaulį. (apvalink iki sveiko skaičiaus)

Įrašykite 9 uždavinio atsakymą	
Bus sukaupta, Eur	

2020 m. Ekonomikos ir verslo olimpiada

Regioninis etapas. II variantas

I užduotis. Uždaviniai

(Iš viso 70 balų)

(5 uždaviniai po 10 balų, 4 uždaviniai po 5 balus)

Būtina pateikti uždavinių sprendimus.

Registracijos Nr. (kodas) _____

1 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Tarkime, uždaroje mažoje ekonomikoje naftos platforma tiekia naftos perdirbimo įmonei žaliavą už 10 mln. eurų. Perdirbimo įmonė pagamintą benziną parduoda degalinei už 15 mln. eurų ir šalutinius benzino gamybos produktus – kramtomosios gumos gamintojui už 5 mln. eurų. Degalinė už parduotą benziną gauna 20 mln. eurų, o kramtomosios gumos gamintojai už savo produkciją – 10 mln. eurų. Koks yra šios šalies BVP?

Irašykite 1 uždavinio atsakymą

Šalies BVP yra, mln. Eur	
--------------------------	--

2 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Išvardintas išlaidas priskirkite vartojimui, investicijoms arba vyriausybės išlaidoms, kaip jie būtų priskiriami nacionalinėse sąskaitose:

<i>Išlaidų apibūdinimas</i>	<i>Priskyrimas</i>
Ponas Kazlauskas nusipirko naują šeimyninį automobilį	
Ūkininkas įsigijo naują traktorių	
Ponas Tėtis išsinuomavo limuziną savo dukters vestuvėms	
Kepykla įsigijo krovininį automobilį	
Prezidentūra išnuomavo rezidenciją užsienio konsultantui	
Maxima įsigijo daug Žvaigždžių karų knygų, kurios dabar sukrautos sandėliuose tarpe kitų prekių.	

3 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Žemiau esančioje lentelėje pateikta dviejų šalių – JAV ir Švedijos – centrinės valdžios išlaidų struktūra procentais.

- Kuri šalis pažymėta A, o kuri B?
- Kuri iš šių dviejų šalių galėtų būti vadinama gerovės valstybe? Kodėl?
- Ką reiškia eilutė Palūkanos?

Biudžeto išlaidų eilutė	A šalis	B šalis
Gynyba	23	6
Švietimas	5	5
Sveikatos apsauga	22	22
Palūkanos	9	5
Teisingumas	2	4
Pensijos	22	6
Transportas	3	6
Nedarbingumo išmokos, vaikų priežiūros išmokos ir pan.	9	16
Kita	5	29
Viso	100	100

Šaltinis: <http://www.sweden.gov.se> , <http://www.usgovernmentspending.com/>

Įrašykite 7 uždavinio atsakymą	
A šalis yra	
B šalis yra	
Gerovės valstybe galime laikyti	
Paiškinimas	
Eilutė „Palūkanos“ reiškia	

4 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Šalies valdžia svarsto padidinti akcizo mokestį dujoms. Žinoma, kad dujų paklausos elastingumas kainai yra $-0,25$. Dabartinė dujų kaina yra 1 euras už litrą. Norima, kad parduodamų dujų kiekis sumažėtų 10 proc. Kiek turėtų padidėti mokestis (centais už litrą), kad paklausa sumažėtų 10 proc.? (darome prielaidą, kad visas mokestis tiesiogiai padidina kainą).

Irašykite 4 uždavinio atsakymą	
Mokestis turėtų padidėti, centais už litrą	

5 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Vos baigęs mokyklą tu nusprendei taupyti kelionei aplink pasaulį. Paskaičiavai, kad iš karto tu galėsi atsidėti po 2 000 eurų per metus. Po 3 metų tavo pajamos turėtų padidėti, todėl galėsi atsidėti daugiau – po 5 000 eurų per metus. Taip turėtų tęstis 2 metus, o po to dar 2 metus iki kelionės nebeturėsi pakankamai pajamų taupymui. Manai, kad visą laikotarpį tavo atidedami pinigai turėtų duoti 10 proc. metinių palūkanų grąžą.

Apskaičiuok, kiek pinigų turėsi susitaupęs kelionei aplink pasaulį. (apvalink iki sveiko skaičiaus)

Irašykite 5 uždavinio atsakymą	
Bus sukaupta, Eur	

6 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Fiksuoti įmonės kaštai yra 5 piniginiai vienetai. Remiantis kintamų kaštų informacija, pateikta lentelėje, apskaičiuokite bendrus, vidutinius fiksuotus, vidutinius kintamus, bendrus vidutinius ir ribinius kaštus.

Q	Fiksuoti kaštai	Kintantys kaštai	Bendrieji kaštai	Vidutiniai fiksuoti kaštai	Vidutiniai kintami kaštai	Bendri vidutiniai kaštai	Ribiniai kaštai
0		0					
1		5					
2		9					
3		14					

7 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Kiekvieną iš teiginių priskirkite Mikroekonomikos arba Makroekonomikos sritims.

<i>Teiginys</i>	<i>Mikro ar makro?</i>
UAB Kontauta gamyba padidėjo 23 proc. paskutinį mėnesį	
Vyriausybė liberalizavo žemės ūkio produkcijos kainas	
Minimalus atlyginimas dar niekada istorijoje nebuvo toks didelis	
Sėkminga marketingo kampanija pritraukė papildomų klientų	
Biudžeto deficitą galima padengti pasiimant tarptautinę paskolą	

8 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Lentelėje pateikta 4 GB atminties kortelės kaina JAV doleriais per laikotarpį. Apskaičiuokite kainos indeksą 2006 metus laikydami baziniais metais.

<i>Metai</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>
Kaina	450	200	50	30	20
Kainos indeksas					

9 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Mantas ir Loreta yra pora. Jų šeimoje daugiau narių nėra. Manto atvirkštinė paklausos marškiniams kreivė gali būti užrašoma taip $P = 5 - \frac{1}{2}Q_M$. Loretos atvirkštinė paklausos marškiniams kreivė gali būti užrašoma taip: $P = 10 - 2Q_L$.

- Kokia yra šios šeimos paklausos marškiniams funkcija?
- Kiek ši šeima pirs marškinių, jeigu jų vieneto kaina yra 4 eurai?

Irašykite 9 uždavinio atsakymą	
Šeimos paklausos marškiniams funkcija yra	
Šeima pirs marškinių, vnt.	

2020 m. Ekonomikos ir verslo olimpiada

Regioninis etapas. I variantas

I užduotis. Uždaviniai

(Iš viso 70 balų)

(5 uždaviniai po 10 balų, 4 uždaviniai po 5 balus)

Būtina pateikti uždavinių sprendimus.

Registracijos Nr. (kodas) _____

1 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Šalies valdžia svarsto padidinti akcizo mokestį dujoms. Žinoma, kad dujų paklausos elastingumas kainai yra -0,25. Dabartinė dujų kaina yra 1 euras už litrą. Norima, kad parduodamų dujų kiekis sumažėtų 10 proc. Kiek turėtų padidėti mokestis (centais už litrą), kad paklausa sumažėtų 10 proc.? (darome prielaidą, kad visas mokestis tiesiogiai padidina kainą).

Irašykite 1 uždavinio atsakymą

Mokestis turėtų padidėti, centais už litrą

40

Sprendimas:

$$E = \frac{\Delta Q}{\Delta P} = -0.25$$

$$\Delta P = \frac{-0.1}{-0.25} = 0.4$$

$$0.4 \times 1 \text{ euras} = 0.4 \text{ euro} = 40 \text{ cnt.}$$

2 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Fiksuoti įmonės kaštai yra 5 piniginiai vienetai. Remiantis kintamų kaštų informacija, pateikta lentelėje, apskaičiuokite bendrus, vidutinius fiksuotus, vidutinius kintamus, bendrus vidutinius ir ribinius kaštus.

Q	Fiksuoti kaštai	Kintami kaštai	Bendri kaštai	Vidutiniai fiksuoti kaštai	Vidutiniai kintami kaštai	Bendri vidutiniai kaštai	Ribiniai kaštai
0	5	0	5	-	-	-	-
1	5	5	10	5	5	10	5
2	5	9	14	2,5	4,5	7	4
3	5	14	19	1,7	4,7	6,33-6,4 ¹	5

Sprendimas:

Fiksuoti kaštai gaunami iš sąlygos – 5 piniginiai vienetai.

Bendri kaštai = fiksuoti kaštai + kintantys kaštai

$$\text{vidutiniai fiksuoti kaštai} = \frac{\text{fiksuoti kaštai}}{Q}$$

$$\text{vidutiniai kintami kaštai} = \frac{\text{kintami kaštai}}{Q}$$

$$\text{bendri vidutiniai kaštai} = \frac{\text{bendri kaštai}}{Q}$$

arba

$\text{bendri vidutiniai kaštai} = \text{vidutiniai fiksuoti kaštai} + \text{vidutiniai kintami kaštai}$

$$\text{ribiniai kaštai} = \frac{\Delta \text{bendri kaštai}}{\Delta Q}$$

¹ Priklausomai nuo apvalinimo ir konkretaus skaičiavimo būdo.

3 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Tarkime, uždaroje mažoje ekonomikoje naftos platforma tiekia naftos perdirbimo įmonei žaliavą už 10 mln. eurų. Perdirbimo įmonė pagamintą benzina parduoda degalinei už 15 mln. eurų ir šalutinius benzino gamybos produktus – kramtomosios gumos gamintojui už 5 mln. eurų. Degalinė už parduotą benzina gauna 20 mln. eurų, o kramtomosios gumos gamintojai už savo produkcija – 10 mln. eurų. Koks yra šios šalies BVP?

Irašykite 3 uždavinio atsakymą	
Šalies BVP yra, mln. Eur	30

Sprendimas:

$$\text{BVP} = 20 \text{ mln.} + 10 \text{ mln.} = 30 \text{ mln.}$$

4 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Kiekvieną iš teiginių priskirkite Mikroekonomikos arba Makroekonomikos sritims.

<i>Teiginys</i>	<i>Mikro ar makro?</i>
UAB Kontauta gamyba padidėjo 23 proc. paskutinį mėnesį	<i>Mikro</i>
Vyriausybė liberalizavo žemės ūkio produkcijos kainas	<i>Makro</i>
Minimalus atlyginimas dar niekada istorijoje nebuvo toks didelis	<i>Makro</i>
Sėkminga marketingo kampanija pritraukė papildomų klientų	<i>Mikro</i>
Biudžeto deficitą galima padengti pasiimant tarptautinę paskolą	<i>Makro</i>

5 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Išvardintas išlaidas priskirkite vartojimui, investicijoms arba vyriausybės išlaidoms, kaip jie būtų priskiriami nacionalinėse sąskaitose:

<i>Išlaidų apibūdinimas</i>	<i>Priskyrimas</i>
Ponas Kazlauskas nusipirko naują šeimyninį automobilį	<i>Vartojimas</i>
Ūkininkas įsigijo naują traktorių	<i>Investicija</i>
Ponas Tėtis išsinuomavo limuziną savo dukters vestuvėms	<i>Vartojimas</i>
Kepykla įsigijo krovininį automobilį	<i>Investicija</i>
Prezidentūra išnuomavo rezidenciją užsienio konsultantui	<i>Vyriausybės išlaidos</i>
Maxima įsigijo daug Žvaigždžių karų knygų, kurios dabar sukrautos sandėliuose tarpe kitų prekių.	<i>Investicija</i>

6 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 5 balais)

Lentelėje pateikta 4 GB atminties kortelės kaina JAV doleriais per laikotarpį. Apskaičiuokite kainos indeksą 2006 metus laikydami baziniais metais.

<i>Metai</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>
Kaina	450	200	50	30	20
Kainos indeksas	900	400	100	60	40

Sprendimas:

2006 metais kainos indeksas yra 100, nes pagal sąlygą tai baziniai metai.

$$2004 \text{ metams: } x = \frac{450 \times 100}{50} = 900$$

$$2005 \text{ metams: } x = \frac{200 \times 100}{50} = 400$$

$$2007 \text{ metams: } x = \frac{30 \times 100}{50} = 60$$

$$2008 \text{ metams: } x = \frac{20 \times 100}{50} = 40$$

7 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Žemiau esančioje lentelėje pateikta dviejų šalių – JAV ir Švedijos – centrinės valdžios išlaidų struktūra procentais.

- Kuri šalis pažymėta A, o kuri B?
- Kuri iš šių dviejų šalių galėtų būti vadinama gerovės valstybe? Kodėl?
- Ką reiškia eilutė Palūkanos?

Biudžeto išlaidų eilutė	A šalis	B šalis
Gynyba	23	6
Švietimas	5	5
Sveikatos apsauga	22	22
Palūkanos	9	5
Teisingumas	2	4
Pensijos	22	6
Transportas	3	6
Nedarbingumo išmokos, vaikų priežiūros išmokos ir pan.	9	16
Kita	5	29
Viso	100	100

Šaltinis: <http://www.sweden.gov.se> , <http://www.usgovernmentspending.com/>

Įrašykite 7 uždavinio atsakymą	
A šalis yra	<i>JAV</i>
B šalis yra	<i>Švedija</i>
Gerovės valstybe galime laikyti	<i>Švediją (A šalį)</i>
Paaiškinimas	<i>Nes didesnė dalis išlaidų yra skiriama socialinėms reikmėms: nedarbingumo išmokos, vaikų priežiūros išmokos ir pan.</i>
Eilutė „Palūkanos“ reiškia	<i>Palūkanos, mokamos už valstybės turimas paskolas (valdžios skolą, vyriausybės vertybinius popierius)</i>

8 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Mantas ir Loreta yra pora. Jų šeimoje daugiau narių nėra. Manto atvirkštinė paklausos marškiniams kreivė gali būti užrašoma taip $P = 5 - \frac{1}{2}Q_M$. Loretos atvirkštinė paklausos marškiniams kreivė gali būti užrašoma taip: $P = 10 - 2Q_L$.

- Kokia yra šios šeimos paklausos marškiniams funkcija?
- Kiek ši šeima pirks marškinių, jeigu jų vieneto kaina yra 4 eurai?

Įrašykite 8 uždavinio atsakymą	
Šeimos paklausos marškiniams funkcija yra	$(Q_M + Q_L) = 15 - \frac{5}{2}P$
Šeima pirks marškinių, vnt.	5

Sprendimas:

$$P = 5 - \frac{1}{2}Q_M \rightarrow Q_M = 10 - 2P$$

$$P = 10 - 2Q_L \rightarrow Q_L = 5 - \frac{1}{2}P$$

$$(Q_M + Q_L) = 10 - 2P + 5 - \frac{1}{2}P = 15 - \frac{5}{2}P$$

$$(Q_M + Q_L) = 15 - \left(\frac{5}{2} \times 4\right) = 15 - 10 = 5$$

9 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Vos baigęs mokyklą tu nusprendei taupyti kelionei aplink pasaulį. Paskaičiavai, kad iš karto tu galėsi atsidėti po 2 000 eurų per metus. Po 3 metų tavo pajamos turėtų padidėti, todėl galėsi atsidėti daugiau – po 5 000 eurų per metus. Taip turėtų tęstis 2 metus, o po to dar 2 metus iki kelionės nebeturėsi pakankamai pajamų taupymui. Manai, kad visą laikotarpį tavo atidedami pinigai turėtų duoti 10 proc. metinių palūkanų grąžą.

Apskaičiuok, kiek pinigų turėsi susitaupęs kelionei aplink pasaulį. (apvalink iki sveiko skaičiaus)

Irašykite 9 uždavinio atsakymą	
Bus sukaupta, Eur	24637

Sprendimas:

$$2000 \times (1 + 0.1)^7 + 2000 \times (1 + 0.1)^6 + 2000 \times (1 + 0.1)^5 + 5000 \times (1 + 0.1)^4 + 5000 \times (1 + 0.1)^3 = 3897 + 3547 + 3221 + 7321 + 6655 = 24637$$

2020 m. Ekonomikos ir verslo olimpiada

Regioninis etapas. II variantas

I užduotis. Uždaviniai

(Iš viso 70 balų)

(5 uždaviniai po 10 balų, 4 uždaviniai po 5 balus)

Būtina pateikti uždavinių sprendimus.

Registracijos Nr. (kodas) _____

1 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Tarkime, uždaroje mažoje ekonomikoje naftos platforma tiekia naftos perdirbimo įmonei žaliavą už 10 mln. eurų. Perdirbimo įmonė pagamintą benzina parduoda degalinei už 15 mln. eurų ir šalutinius benzino gamybos produktus – kramtomosios gumos gamintojui už 5 mln. eurų. Degalinė už parduotą benzina gauna 20 mln. eurų, o kramtomosios gumos gamintojai už savo produkcija – 10 mln. eurų. Koks yra šios šalies BVP?

Irašykite 1 uždavinio atsakymą

Šalies BVP yra, mln. Eur

30

Sprendimas:

$$BVP = 20 \text{ mln.} + 10 \text{ mln.} = 30 \text{ mln.}$$

2 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Išvardintas išlaidas priskirkite vartojimui, investicijoms arba vyriausybės išlaidoms, kaip jie būtų priskiriami nacionalinėse sąskaitose:

<i>Išlaidų apibūdinimas</i>	<i>Priskyrimas</i>
Ponas Kazlauskas nusipirko naują šeimyninį automobilį	<i>Vartojimas</i>
Ūkininkas įsigijo naują traktorių	<i>Investicija</i>
Ponas Tėtis išsinuomavo limuziną savo dukters vestuvėms	<i>Vartojimas</i>
Kepykla įsigijo krovininį automobilį	<i>Investicija</i>
Prezidentūra išnuomavo rezidenciją užsienio konsultantui	<i>Vyriausybės išlaidos</i>
Maxima įsigijo daug Žvaigždžių karų knygų, kurios dabar sukrautos sandėliuose tarpe kitų prekių.	<i>Investicija</i>

3 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 10 balų*)

Žemiau esančioje lentelėje pateikta dviejų šalių – JAV ir Švedijos – centrinės valdžios išlaidų struktūra procentais.

- Kuri šalis pažymėta A, o kuri B?
- Kuri iš šių dviejų šalių galėtų būti vadinama gerovės valstybe? Kodėl?
- Ką reiškia eilutė Palūkanos?

Biudžeto išlaidų eilutė	A šalis	B šalis
Gynyba	23	6
Švietimas	5	5
Sveikatos apsauga	22	22
Palūkanos	9	5
Teisingumas	2	4
Pensijos	22	6
Transportas	3	6
Nedarbingumo išmokos, vaikų priežiūros išmokos ir pan.	9	16
Kita	5	29
Viso	100	100

Šaltinis: <http://www.sweden.gov.se> , <http://www.usgovernmentspending.com/>

Įrašykite 7 uždavinio atsakymą	
A šalis yra	<i>JAV</i>
B šalis yra	<i>Švedija</i>
Gerovės valstybe galime laikyti	<i>Švediją (A šalį)</i>
Paaiškinimas	<i>Nes didesnė dalis išlaidų yra skiriama socialinėms reikmėms: nedarbingumo išmokos, vaikų priežiūros išmokos ir pan.</i>
Eilutė „Palūkanos“ reiškia	<i>Palūkanos, mokamos už valstybės turimas paskolas (valdžios skolą, vyriausybės vertybinius popierius)</i>

4 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Šalies valdžia svarsto padidinti akcizo mokestį dujoms. Žinoma, kad dujų paklausos elastingumas kainai yra $-0,25$. Dabartinė dujų kaina yra 1 euras už litrą. Norima, kad parduodamų dujų kiekis sumažėtų 10 proc. Kiek turėtų padidėti mokestis (centais už litrą), kad paklausa sumažėtų 10 proc.? (darome prielaidą, kad visas mokestis tiesiogiai padidina kainą).

Irašykite 4 uždavinio atsakymą	
Mokestis turėtų padidėti, centais už litrą	40

Sprendimas:

$$E = \frac{\Delta Q}{\Delta P} = -0.25$$

$$\Delta P = \frac{-0.1}{-0.25} = 0.4$$

$$0.4 \times 1 \text{ euras} = 0.4 \text{ euro} = 40 \text{ cnt.}$$

5 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Vos baigęs mokyklą tu nusprendei taupyti kelionei aplink pasaulį. Paskaičiavai, kad iš karto tu galėsi atsidėti po 2 000 eurų per metus. Po 3 metų tavo pajamos turėtų padidėti, todėl galėsi atsidėti daugiau – po 5 000 eurų per metus. Taip turėtų tęstis 2 metus, o po to dar 2 metus iki kelionės nebeturėsi pakankamai pajamų taupymui. Manai, kad visą laikotarpį tavo atidedami pinigai turėtų duoti 10 proc. metinių palūkanų grąžą.

Apskaičiuok, kiek pinigų turėsi susitaupęs kelionei aplink pasaulį. (apvalink iki sveiko skaičiaus)

Irašykite 5 uždavinio atsakymą	
Bus sukaupta, Eur	24637

Sprendimas:

$$2000 \times (1 + 0.1)^7 + 2000 \times (1 + 0.1)^6 + 2000 \times (1 + 0.1)^5 + 5000 \times (1 + 0.1)^4 + 5000 \times (1 + 0.1)^3 = 3897 + 3547 + 3221 + 7321 + 6655 = 24637$$

6 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Fiksuoti įmonės kaštai yra 5 piniginiai vienetai. Remiantis kintamų kaštų informacija, pateikta lentelėje, apskaičiuokite bendrus, vidutinius fiksuotus, vidutinius kintamus, bendrus vidutinius ir ribinius kaštus.

Q	Fiksuoti kaštai	Kintami kaštai	Bendri kaštai	Vidutiniai fiksuoti kaštai	Vidutiniai kintami kaštai	Bendri vidutiniai kaštai	Ribiniai kaštai
0	5	0	5	-	-	-	-
1	5	5	10	5	5	10	5
2	5	9	14	2,5	4,5	7	4
3	5	14	19	1,7	4,7	6,33-6,4 ¹	5

Sprendimas:

Fiksuoti kaštai gaunami iš sąlygos – 5 piniginiai vienetai.

Bendri kaštai = fiksuoti kaštai + kintantys kaštai

$$\text{vidutiniai fiksuoti kaštai} = \frac{\text{fiksuoti kaštai}}{Q}$$

$$\text{vidutiniai kintami kaštai} = \frac{\text{kintami kaštai}}{Q}$$

$$\text{bendri vidutiniai kaštai} = \frac{\text{bendri kaštai}}{Q}$$

arba

$\text{bendri vidutiniai kaštai} = \text{vidutiniai fiksuoti kaštai} + \text{vidutiniai kintami kaštai}$

$$\text{ribiniai kaštai} = \frac{\Delta \text{bendri kaštai}}{\Delta Q}$$

¹ Priklausomai nuo apvalinimo ir konkretaus pasirinkto skaičiavimo būdo.

7 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 5 balais)

Kiekvieną iš teiginių priskirkite Mikroekonomikos arba Makroekonomikos sritims.

<i>Teiginys</i>	<i>Mikro ar makro?</i>
UAB Kontauta gamyba padidėjo 23 proc. paskutinį mėnesį	<i>Mikro</i>
Vyriausybė liberalizavo žemės ūkio produkcijos kainas	<i>Makro</i>
Minimalus atlyginimas dar niekada istorijoje nebuvo toks didelis	<i>Makro</i>
Sėkminga marketingo kampanija pritraukė papildomų klientų	<i>Mikro</i>
Biudžeto deficitą galima padengti pasiimant tarptautinę paskolą	<i>Makro</i>

8 uždavinys: (*Šis uždavinys vertinamas 5 balais*)

Lentelėje pateikta 4 GB atminties kortelės kaina JAV doleriais per laikotarpį. Apskaičiuokite kainos indeksą 2006 metus laikydami baziniais metais.

<i>Metai</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>
Kaina	450	200	50	30	20
Kainos indeksas	900	400	100	60	40

Sprendimas:

2006 metais kainos indeksas yra 100, nes pagal sąlygą tai baziniai metai.

$$2004 \text{ metams: } x = \frac{450 \times 100}{50} = 900$$

$$2005 \text{ metams: } x = \frac{200 \times 100}{50} = 400$$

$$2007 \text{ metams: } x = \frac{30 \times 100}{50} = 60$$

$$2008 \text{ metams: } x = \frac{20 \times 100}{50} = 40$$

9 uždavinys: (Šis uždavinys vertinamas 10 balų)

Mantas ir Loreta yra pora. Jų šeimoje daugiau narių nėra. Manto atvirkštinė paklausos marškiniams kreivė gali būti užrašoma taip $P = 5 - \frac{1}{2}Q_M$. Loretos atvirkštinė paklausos marškiniams kreivė gali būti užrašoma taip: $P = 10 - 2Q_L$.

- Kokia yra šios šeimos paklausos marškiniams funkcija?
- Kiek ši šeima pirks marškinių, jeigu jų vieneto kaina yra 4 eurai?

Irašykite 9 uždavinio atsakymą	
Šeimos paklausos marškiniams funkcija yra	$(Q_M + Q_L) = 15 - \frac{5}{2}P$
Šeima pirks marškinių, vnt.	5

Sprendimas:

$$P = 5 - \frac{1}{2}Q_M \rightarrow Q_M = 10 - 2P$$

$$P = 10 - 2Q_L \rightarrow Q_L = 5 - \frac{1}{2}P$$

$$(Q_M + Q_L) = 10 - 2P + 5 - \frac{1}{2}P = 15 - \frac{5}{2}P$$

$$(Q_M + Q_L) = 15 - \left(\frac{5}{2} \times 4\right) = 15 - 10 = 5$$